

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Avril 1925—No 177

اجتهاد

فلسفی، اجتماعی، ادبی، اقتصادی مجموعه

اوتان: سه‌لای [۲۴ نسخه]

داخل ایچون ۰۲ خارج ایچون

۲ ۱/۲ اعلا کاغذی ۵ ابرار .

اداره خانه‌سی

جفال اوغاند « اجتهاد نه‌وی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یک‌مهرمنجی سنه

نومرو ۱۷۷ - ۱ نیسان ۱۹۲۵

کورسیور؛ مغویاتی عصمتنده، صفوتنده براقه‌چالیشیور،
عبادالله ایچون عبادتدرده وسعتئر، سهولتئر کوستریسیوردی.
اجتماعی مسائله‌ده آلندن کلدیکی قادار منفعت عامه‌نی
رحمانه تقدیر و تقریرایلیوردی مع‌هذا کیمسه‌نی مجتهداتیله
عن تقلید باغلامیوردی. دینی سیاست دنیا به آلت ایتمه‌مک
قایم‌وسیله زندانلرده اولمکی کوزه آیرجه‌سنه قاضیاعلی قاضی
القضاتلغی ردایدیشی اخلاف ایچون شایان ابتصار وامثال

اجتهاد عائله تجریره‌سندن درسعام محمد جمال افندی
بر طور وقار و شعور و شعار ایدی؛ کرچه کنیدیسنه

« بو حنیفه قضا نکرد ببرد

توبیری اکر قضانکنی.

دینیلدیوردی لکن بوکا حقیقه و خلقه‌جه آغزینی
قولاغنی ویرن کیمدی! . خلیفه‌لرک سلطانلرک جاذب
صاری آلتون خالاطلری، پاره طوربالری؛ خلیفه‌جیلری

خلق فطرت دیننه طوغری

قرآنک ترجمه‌سی — صاحب مذهب امام اعظم

قرآنک، حدیثلرک، خطبه‌لرک آنادیلزده ترجمه‌سی
حقنده کچنلرده مجلس ملی مزک پک مبرور بر قراری
واردی، که فطرت و حق دیننه حرمتی اولان و خلقی سون
هرکامل انسانک بو قراردن انشراح طویماماسی ممکن دکل در.
کور بر عنعنیه باغلانارق دین و دنیاک مقصدینه جاهل
قالمقدن دکلده بو علم و ایمان قصاصمزک عصرلردن بری
دوام و رواجی نهدن ایدی. عربک غیری برمسلمانک اوز
آناسی دینلنده اوقویه‌جینی قرآننده ختم ثوابی بولنمهمه‌سنه،
تکبیرینی تسبیحینی دعاسینی نیازینی تورکجه اوقوبوب قیلدینی
نمازک مقبوله کچمه‌جکینه دائر نه‌للهدن، نه‌رسول‌اللهدن
بر اشارت یوقدی واولامازدی. الله ایستدیکی کسوده
ایستدیکی قابله معین برمانی مراد ایتسه‌یدی پیغمبرینی
بتون عالمه رحمت یامازدی، عالم‌له رحمت اوله‌رق کان جناب
نجیده ایمانی، لسانی، دینی، وجدانی انحصار آلتنه آلمنی
خاطرندن بیله کچیرمامشدر. عربجه‌نک بر دین دیلی یاپیلدینک
سببی دینی احتیاجلردن دکل سیاسی املار و خولیلاردن ایدی
دیننده دنیا‌ده خولیلارله یاشامه‌نک لاعن شعور و شعار عنعنه‌له
یاشمه‌نک موداسی چوقدن کچدیکی معلوم اولمق کرکدر
دین و دنیا ایشلارینی بر خلیفه یاپوب خلقه تقدیم ایتک،
جهالتلریله غفلت‌لریله اونلرک صرتلرندن کچنمک موداسی
اسلامده حضرت معاویه‌نک زمان استبدادنده باشلامشدی
کوک صالان بو مودایی رفع و قلعه جرأت و غیرت
کوسترن پیشوایان امتدن بریده صاحب مذهب امام اعظم
ابو حنیفه‌در. مشارالیه؛ زمینی زمانی احتیاجاتی، ضروریاتی

قولایچه چکه بیایوردی ! . دین فطری بی بولاندیران غوغاجی علم کلا بیلیر ، شعور سز شعارسز فقه بیلیر امام اعظم حالا قالا علم داری . مفکوره صافیة خاقی ، اساساً ظنیدن ووهیاندن اوند کیتیمیان برمنبع اختلافات و تفرقه اولان الهیات ، شرعیات ، شریحات دوشونجه لر ی اوایلایوردی . دینی ، ایمانی ، قرآنی ایگنه بوبنه چکمنک ، تکفیر و تضلیل یوللری آچهرق امتی برینه دوشورمک خصوصند آنک قطعی فتوایی شوایدی . دینده ایمانده رهبانکاری منازعه منافسه ، تحکم تجبر محشر ؛ مبتدعک ، مرتجع لرك آرقه لرند نماز قیلحق آنلره اویمق حرامدر ! امام اعظمه کوره واعظی فقاها و فراستجه خلقک ساده دینی و عبادتی کافیدر . حتی بو بایده قلمه آلدینی برساله سنه « فقه اکبر » نامنی ویرمشدی . خلقی چیلهدن چیقاران میانجیلرك کفر باز لرك آلدن دیلندن قرآنی ایمانی قورنارمق صوگ نفسنه قادار مهم و دوشونجه سی ابدی . شوآیت ایله شو حدیث وحادثه امام اعظمک دوشونجه سنی و درجه علاقه سنی ایضاح وافصاحه کفایت ایتمکده در : الله بدل ، عالمربنی ، رهبانلربنی بر رب ایندیلر : (سورة توبه) خرسیتان ایکن مسلمان اولان بر صحابی صوردی : یارسول الله بز خرسیتان ایکن ده علمامزی پاپاسلرمزی الله طایم بوردق « حضرت بیوردی : آنلرك حلال ایتمکربنی حلال ، حرام ایتمکربنی حرام طایم بورمیدیکز ؟ . او ذات اوت دینجه جناب نبی بیوردی : ایشته بو او دیمکدر . دیکر بر کونده حضور نبویه موسوی عالمک اساطیری سوزلری یازیلی برکوک کیمکنی کوستردیلر جناب نبی بیوردی :

« نینلربنک ساده تعلیماتی خوش کورمیویده مزعج تعلیمات آرامه لر ی برملتک محوبنه کافی در ! . . . » بوک ایچوندر که امام اعظم ایلك دفعه اوله رق - الله ایله قولی آره سنه هیچ بر شپک و کیمسه نک حلوانه محل قالماق اوزره - شوبله براجته اده بولنیوردی : عربجه سنی سویلکه او قومغه اقتداری بولنسون بولنسون هر هانکی بر آدم اوز آناسی دیلیله قرآنی ، دعاسنی اوقوبوب نمازینی ادا ایده بیلیر ، غیر مسلمه قرآن اوکره دیله بیلیر ؛ جامعه و مسجدده هر صنف خلق کله بیلیر ؛ قرآن خطبه موعظه دیکله یه بیلیر » عقیده ده

اختلاف و منازعه قیوسی آچق حق اولسون اولسون حرامدر .

حضرت امام بالذات دین ایشنده عبادت و زهادت ایشنده ساده لکی شعار ایتمکله برابر کیروده فالان اوقاتی دنیا ایشلرینه حصر ایدیوردی : بآدان قلمه مانفوط اتجارتی ایلروله ترك زماننک معتبران تجاری صر - سنه کیرمش بولنیوردی ، ثروت و یسار ایچنده یاشایوردی برچوق عجزه و ضمهء دین و دنیا نك یوزلری آنک عصمت و فطرت دین و دنیاسی یوزندن کویوردی ؛ کوزل قوقولر س - ورونور ، هر کسه حرمت و صمیمیت حسی القا ایدر ، محبوب الحق و محبوب الخاق اولمه نک یولنی بیلیر ایدی . صکر کلان فقهیلردن هیچ بری امام اعظم درجه سنده فقاها و فراست کوستره - مدییکی ایچون بو عنوان جدأ ذاته لایق بر شهرت و شان اولمشدر ! .

چوق شایان تشکر در که حکومت جمهوری مز شعور و شعارک وحدتنه قیمت ویرمه نی بیلدی . دینی سیاسته آلت ایتمک یاساق ایدلدی ؛ قرآنک ، حدیثک ، خطبه لرك ترجمه سنه قرار ویرلک صورتیه بو شعور و شعاره ضیا قاتیلدی ؛ اقلام حق السنه خلقدن اوقوندیجه اساساً ملتک سینهنده محتفی نور ایمان قاتمزله - شهجک ، خلق دین و دنیاسنده - لافله دکل - عملاً حالا کوجلک اولمدیغه عقل ایردیردجک ؛ آلتی آچیق ، یوزی بک کوزی کورور ، قولاغی ایشیدیر ، اویانیق ملت ، نورینه نور ، روحنه روح قانان اللری اویمک ایستیور و حیاتلربنه دعا ایدیور :

الرنده مشعله طاشیدیان عزم ورزم آدملربنه ای حق تعالی ، سسن قوت ویر ، استمرار ویر . آلداتانلری اصلاح آلداتانلری ایقاظ ایت ، حق اولان و حقک اولان بوایش نورلو و ایمانلی سرورلرك و پیرولربنک ایشی در .

دینک وظیفه سی یوکسلتمکدر . فقیر و جاهل اولان مؤمن کامل اولماز : دین علمه مقارن اولمدیقهجه یوکسک طوراماز . عبدالله جودت چوق سنه لر اول ، « خواصک دینی علمدر و عوامک علمی دیندر و « علمی اولانک دینی ده واردر ؛ علمی اولمایانک دینی اولسون »

بر آرایه کثیرمک صورتیه، دیگر صنفله قارشی موفقیتلی
بر مجادلہ حیانیہ یه کیریشه بیلیر .

کند هر جنس باهم جنس پرواز
کبوتر با کبوتر باز باباز .

سوزلری بویوک بر حقیقت افاده ایدر . بالخاصه ،
زراعتک حال حاضرند بوطر زده بر اشتراکک ، بر طرف
ایدلهمیه جک بر احتیاج تشکیل ایتدیکی معلومدر . یولارک،
شمن دوفرلرک و هر درلو وسائط انتقال و مواصله نك تأمین
ایتدیکی قولایلقلردن طولایي مختلف مملکتلر آراسنده
مناسبات مبادلہ پک زیاده چوغالدى و بو یوزدن دنیانك
بر چوق یرلرنده عمومی بر رقابت میدان آلدی . ایشته،
مختلف مسلکک و صنعتلر آردسندده افراک اشتراکنه
ازوم کوستردن شیده بودر .

بوصوک عصرلرده حقوق تصرفیه نك تأمین، کویلرده
آسایشک تأسیسی ، طرز ادارهده هر کسک کندی سى
و قابلیتیه قاندىنی شیلردن ایستهنیکی یولده استفاده
ایده بیلهمسهنه امکان حصولی ، بر چوق ایشلرده اولدینى
کی زراعتدهده اشتراکه مقابل فردیتک حاکم اولماسنه
سببیت ویردیکی معلومدر . بوندن ملهم اولان بعض حکومتلرده
اشتراکى منع ایدن قانونلر بیلہ پایامشدی . او زمانلرک
شرائط اقتصادیه سنك اشتراک ایچون جدی برمانه وجوده
کتیردیکنی ده اونوتماق لازم کلیر . بوکارغما شوراده
بوراده دوام ایدن بعض بسیط و محدود اشتراک امملرینک،
بوتون بوتون اوندولماش اولدینى محققدر . تعاون کبی
اخلاقی براعتیادکده اشتراک کسائق اولدیغی قبول ایدم بیلیرز:
بر خستهلق ویا برعارضه طولاییسيله، تارلاسنی سورمهیه
و یا باغی بلله رب بودامایه مقتدر اولمایان بر آدامک ،
أمهجه ایله ایشلرینی کورمک پک آسکی زمانلردن بری
دنیا نك بر چوق یرلرنده جاری اولان بر عادتدر .

بو عادتلرک ، یکی یکی احتیاجلرک تأثیریه داها واسع
و شمولی برشکل آلماسی، عصر مزده کی مختلف و متنوع
اشتراک مؤسسهرینک وجوده کلهسنه خدمت ایتدیکنده
شبهه یوقدر . زراعتک ابتدائی برشکلده پایلدىنی کویلرده
بیلہ قویون بسله مک ، قیصر اقلری اولاتلاق ، اکین تارلالرینی
قوروموق ، تارلالری صولامق . . . کبی بوتون کوی خلقنه

دیدیکی وقت نه درین کورمش وسویله مشدی ! دین علقک
وعاقلک قبول ایدمه یه جکی مالا یعنیات دن تطهیر ایدمک
ایچون ایلک آدیم قرأ نك تورکجه یه ترجمه ایدلمی و بو
ترجمه نك ده هیچ بر کیمسه نك اعتراض ایدمیه جکی دیات
ایشلری مدیریتی ارکانی طرفندن پایلمه سیدر .

کوز تپه - ۱۴ مارت ۳۴۱

ایاصوفیه درسعاملرندن الحاج محمد جمال الدین

محاضرة زراعيه :

۱۰

زراعتده اشتراک و تعاون

زراعتک متمدن مملکتلرده، علم و صنعتک تکاملاتی
تعقیب ایتدیکنی هر کس بیلیر . حال طبیعی و ابتدائیده
زراعت پایلان یرلرده، بر شخصک ویا ک واسع نسبتده
برعائنه قوتی، بسیط و محدود احتیاجلری تأمینیه کفایت
ایده بیلیر . فقط ، اصول زراعتک ، زراعت متوسعهدن
زراعت متکاثفه دوغری کیتدیکی ، مناوبه زراعتک
تأسیس ایتدیکی مملکتلرده چفتچینک احتیاجلری پک زیاده
آرتار؛ و اوزمان بو احتیاجلرک، مادی و معنوی وسائطله
تأمین لازم کلیر . مدنیتک حال حاضرند معشری واجتماعی
منفعتلر وجوده کتیرهن و انسالری رفاه و سعادت کتوره
هر دورلو اختراعات و تکاملات، فردلرک محصول اجتهادلیرد .
شوقانلر، که هر هانکی بر اثراختراع جمعیه مال اولدوقدن
صوکر، اونک تأمین ایتدیکی منفعتلرک ادامه سیده بالطبع
او جمعیه تعلق ایدر . متنوع منافع اجتماعیه نك عائد اولدینى
باشقا باشقا صنفلر واردر، هر صنف، کندینه تعلق ایدن
ایشلرده، افر ادینک قوتلرینی و قابلیتلرینی مشترک استعمال
ایتمه یه مجبوردر . بوراده، تکامله اک بویوک بر سائق اولان
رقابت شخصیه موضوع بحث اولماز . داها طوغروسى،
جمعیتک مختلف مسلک و صنعت صنفلرینک هر بری
دیگرینه قارشی بر شخصیت حکمیه موقعنده بولونور و هر
صنعت و مسلک اربابی، افر ادینک بوتون قوتلرینی و قابلیتلرینی